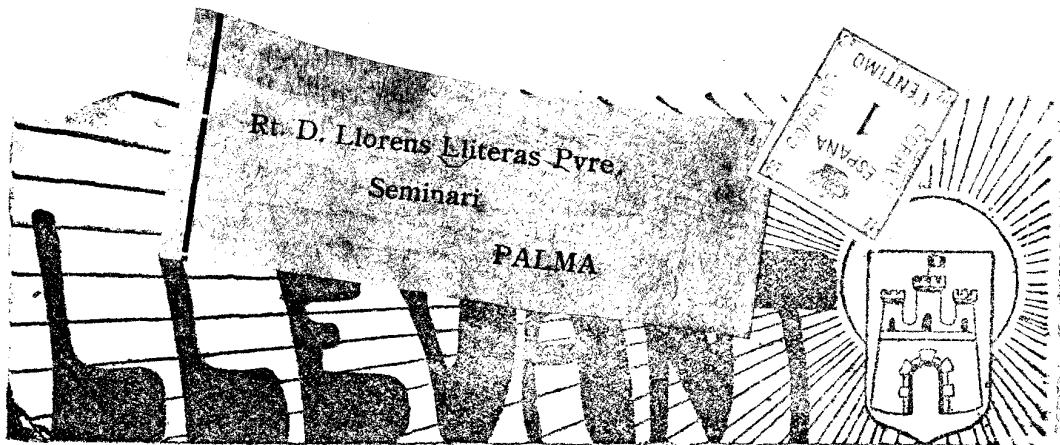

Artá. Un trimestre. . 1'50
A fora Any. . 7'00
Al'extranger id. . 10'00

Número solt
10 cts.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 16° Dezembre de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció y Administració
Quatre Cantóns, 3

Contra la premsa vil

Novament l'autoritat esglésíastica de Mallorca s'ha vista precisada a fer recordar a tots els diocesans que se peca mortalment llegint, escriguent, comprant o ajudant als setmanaris palmessans que fa alguns anys la mateixa Autoritat hagué de condemnar.

La seua circular és estada lletgida desde la càtedra sagrada en casi tots els temples de Mallorca. Mes, els dos setmanaris segueixen espargint la seua impúdica bava tacant i corrompent qui sap quants de cors juvenils que tal volta no reben altre menja «espiritual» qu'aquella. ¡I pensar que tal premsa no viu demunt els ia-créduls, sino demunt els... catòlics de consciencia gruixada!

Perque, hi ha que veure com, especialment en els pobles, els compradors de tals papers son en sa major part joves i jovenetes que pertonenen si importa a associacions religioses i freqüenten els Sagraments, i no se empagaeixen de llegir per si mateixos i en

rotlades, periódics tan plens d'imundicia. ¿Quin remei hi ha per tanta impudicia?

No hi ha cap dupte que la prohibició de semblant premsa desde la trona i en confessió, pot esser un medi de fer veure la maldat de tals lectures, però a part d'aixó s'ha de convenir en lo que és una realitat, la necessitat d'escampar entre el jovent premsa moral, «que li sia simpática». No veim altre medi que la substitució d'aquests periódics per altres de millors, que al mateix temps que atreguin al jovent per la amenidat de son contengut li vagin educant el cor fent-li estimar lo bo i lo bell i rebutjar tot lo que tendeix a rebaixar al homo.

Mes, aixó si que cal tenir-ho en compte, els setmanaris que se posin dins ses mans han de ser escrits en llengua mallorquina, qu'aquesta és estada la més poderosa arma amb que aquella premsa s'ha conquistats tants de lectors. Es ver que «l'ignorant» és amic de crítiques i de xistes de mala llei, però es ben segur que si aixó mateix que publiquen els setmanaris aludits estás escrit en

foraster, no tendrien una quarta part de lectors.

No queden, idó, més que dos camins: o be crear un setmanari mallorquí que amb la seva amenidat atregui ferm al jovent o be ajudar moral literaria i economicament als setmanaris existents, perque canviant son ropatje localista se fassen més atractius als lectors. Però tant d'una manera com de l'altre, és precis que'ls mateixos qui senten tant vivament la contaminació de la nostra joventut per les lectures malsanes dels al-ludits setmanaris, sien també els qui propaguin als bons i les donin a coneixer. Que'ls bons catòlics a pesar de que la trobin fada per no veure-hi lo que a ells més les atregui, protegesquen i escampin tal premsa, atenent unicament al gust dels joves, (que será sempre diferent dels vells) no apartant se però mai dels fins educatius dels nous setmanaris.

Aquest és l'únic remei que veim capás d'aturar l'acció demoralizadora de certa premsa mallorquina la qual no morirá mentres sos redactors tenguen en ella un «modus vivendi».

ja que no's pot creure que ho fassen per amor al art.

I aquest remei és ben factible. Elements per escriure a gust i agrat del jovent n'hi ha molts a dins Mallorca; lo únic que falten son forms catòliques que se vulguin sacrificar pel sosteniment de la premsa que patrocina. Si aquestes surten prest no hi ha dubte que encara s'arribarà a temps de convertir a la joventut mallorquina, més si aquesta acció contrarrestadora s'estorba, lo que arribarà a ser de Mallorca sols Deu ho sap.

A. F.

MUSSOLINI

Una entrevista que hi ha tingut ultimament el corresponçal de «Le Temps», de París, revela alguns carres de la personalitat del president de ministeri italià amb tant o més vigor que els seus primers parlaments. Digué al periodista: «Es necessari que'ls estrangers compreguin aquesta veritat essencial. El poder feixista està establert demunt basses sòlides. Tenim el poder i el conservarem amb tota la disciplina, la energia i la força que s'hi necessiten. La nostra política serà, abans que tot, una política de treball i de pau, és a condició que'ls interessos italians sien salvaguardats juntament amb la dignitat nacional. Se parla molt de les preocupacions per la Humanitat. Jo'm preocup primerament dels interessos italians que son els de casa nostra... Vos me demanau qué país de la qüestió de Fiume. No preocupat dificultats per Italia. En quant als nostres diputats, aquells senyors estan molt cansats de la seua feina: necessiten repós. Les faré tornar per votar la llei electoral, però no puc assegurar-vos que durará molt o po

En quant a la nostra política oriental, permeteu-vos que nosaltres no volem usar medis violents. Estam per una política de penetració pacífica, però vo-

lem viure. Del punt de vista econòmic obrarem imitant els nostres aliats: lo que ells demanaran ho demanarem també nosaltres; i lo que ells renunciaran, també ho renunciarem nosaltres. Amb una paraula, nosaltres reclamam els mateixos drets, ja en quant als acords de Spa Roma, ja en quant a altres acords anàtics.

Entrant ara en el camp de la religió, he d'assegurar-vos que nosaltres tenim tot el respecte per el Vaticà, les nostres relacions amb ell son d'amistat i de cordialitat; però d'aquí a una conciliació oficial hi ha molt de camí. El Vaticà és una potència que no pot ser desconeeguda, més no convé inmiscuir la política amb la religió. I Alegeix el corresponçal que després d'haver pronunciat Mussolini aquestes paraules li mostrá un libretet que durant la conversa havia continuat fellejant bra un exemplar del Nou Testament estampat en caràcters minuscòls. «Es—declará Mussolini—el millor llibre que jo cone-

==

Qui és Mussolini? Foy d'un camper, de pagés, de la Romagna; després d'haver estat socialista el més exaltat, col·lectivista, antimilitarista, internacionalista; després d'haver corregut per Suïça, Àustria i Alemanya, conspirant, treballant i, sobre tot, aprenent, torna a Italia. Ve la guerra, l's bat com el soldat més valent. S'acaba la guerra i comença aquest temps ple de dificultats, amb una ausencia casi total de poder públic i esterilitat parlamentaria, i Mussolini organisa el *Fascio*, infundint-li el seu gust de Paopa disciplinada, i fent-ne la força més coherent i la més temible. La èpica aventura del *Fascio* és la coneguda de tonon i pot resumirse: «el boixevisme desfet, les vagues generals trencades, les municipalitats socialistes disoltes, la conquesta del Nord, la del Centre, la del Mitjdia, la marxa cap a Roma, la victòria». Ell havia dit: «O nos donaran el govern, o el pedrem». Ni li donaren ni se l'hagué de pendre: com fruita madura caygué en ses mans, ùniques que podien recullir-lo. Italia té un govern i aquest és Mussolini, que al presentar-se al Parlament ha mostrat com la energia que bullia en son pit cobert amb la *camia negra*, bull igualment baix la casaca ministerial.

Difícilment en els anys del parla-

mentarisme podria trobar-se una peça d'una claredat semblant a la del primer discurs d'aquest home que abans dels quaranta anys i sortit de la pols de la terra s'ha imposat la dictadura d'Italia. «La seva historia, ha dit Chastenot, és la epopeia del Acte». *Fets, no paraules*, repetia en son discurs. Es de creure que serà conseqüent. Si sab inspirar-se en les pàgines del petit llibre que mostrava al corresponçal de «Le Temps», aqueix dictador pot donar dies de gloria a la seva terra.

M. D.

EL SENTIT DE LA TERRA (1)

de Mossén Baldric Rexach

Amb motiu del projecte d'homenatge que diferents entitats culturals i pedagògiques de tot Catalunya preparen a l'eximí mestre d'estudi Mossén Baldric Rexach, rector de Sant Martí de Ollers, nos és grat de retrucar alguns aspectes de la seua interessant figura. El millor, per aixó, és transcriure ses pròpies paraules tan plenes de senty.

Es ben sabut que en la gent de camp, en la Pagesia, es manté la vigor més forta i fecunda del país. Del camp i de la Pagesia en surten, i n'han sortit, en tots temps, grans homes que han donat tanta de gloria a Catalunya.

Peró com sigui que, de vegades, per part d'elements de ciutat sembla observar-se com una mena de menyspreu respecte dels pagesos, heu's aquí com Mossén Rexach en fa l'elogi, en el seu llibre «Instruccions per l'ensenyança de ninyons», aparegut l'any 1743 (més de cent setanta anys, ha). Son d'eil aqueixes paraules:

El primer títol que s'ofereix a considerar en els Pagesos i treballadors és l'antigüedat de son Ofici, el qual és el més antic de tots, instituit pel mateix Deu, en el principi del mon, quant creá Adam, i el posá en el jardí deliciós del Paradís, perquè hi treballás, i el guardás.

El segon títol que s'ofereix a consi-

(1) Sols per tenir la satisfacció de haver contribuït amb colca cosa a honorar la memoria del insigne pedagog catalá, publicam avui aqueix article que mos ha estat remés.

derar en els Pagesos i treballadors és la Noblesa de tantes persones, que han exercit aquest aquest Ofici.

Altre títol és que el treballador prepara la terra, sembra el grà, i el cobra llaurant i cavant la terra, i Deu Omnipotent el fa néixer, créixer i portar d'un sol grà moltes plantes, i brins, i una gran multitud de grans que bastin per el sosteniment de l'home i per a tornar a sembrar altra vegada la terra.

El quart títol que té l'Agricultura, es la utilitat, la qual és tanta, que totes les persones del món viuen a expenses dels Pagesos, i treballadors; i ningú no pot subsistir, sens el treball i conreu de la terra. Però la utilitat admirable de l'Agricultura està, en que com més fills té un Pagès, tant més és ric, perquè sos fills, desde sa petita edat, comensen de socorrer i ajudar a son pare. Els més petits guarden els porcells i les ovelles. Els que son més grans guarden el bestiar en gran tropa; i els que son robusts treballen les terres amb son pare.

Altra utilitat té l'Agricultura, digna de tot apreci, i és: de poder-se un Pagès criar els fills i filles en sa casa, educar-los i ensenyar-los l'ofici de la Agricultura. Quina ditxa és poder un pare tenir en sa casa a sos fills i filles, als quals estima com la cosa més preciosa que té, i dels quals és estimat molt tendrament, i poder el pare ensenyar-los a son gust i veure per sos ells bons procediments. Però molt al contrari succeeix en molts altres oficis que hi ha en la República, eis oficis dels quals no poden tenir en sa casa a sos fills, per ensenyar-los l'ofici que tenen, sinó que és necessari enviar-los a terres i a persones extranyes, com son eis Metges i Cirugians, Jutjes i Advocats.

L'Agricultura és l'exercici més útil, per conservar la salut del cos, perquè en aquest empleu frueix el Pagès un exercici moderat i proporcionat a les seves forces; un aire pur i fresc, el sol de tots costats i a son plaer.

L'últim títol que té l'Agricultura, és de causar moltes delicies. Quin plaer és, per un Pagès, de veure que la terra li paga les suors que ha tengut en conraria, retribuint-li bons blats, bons llegums, i plantes molt belles, carregades de fruits?

La Jugueta

En Mussolini, ara com ara, se nos presenta com un vertader estadista, i versat en totes les qüestions que formen el tinglat de la política. I per altra part, com és sincer, cada vegada que parla, diu veritats grosses. Una de les frases que li hem culit de ses primeres declaracions al assumir la tasca de governar l'Italia, ha estat aquella de dir que no sabia encara si continuaria amb la *jugueta de la democracia*, o sia'l parlamentarisme.

Tot el sigle denou hi ha vengut jugant amb aqueixa jugueta, conquisa del esperit democràtic, fiy de la gran revolució francesa, i després de una llarga centuria, encara s'ha de fer la historia dels fruits que a les nacions haja reportat el sistema parlamentari.

Si en alguna nació aqueix sistema se pot dar per fracassat, és sens dupte la nostra Espanya, puig desde aquells bonifacis de les Constituents del any dotze a Càdiz, la actuació parlamentaria no ha fet res més que una comedia gens divertida pel pobre país que és el pagano. Amb la teoria dels dos partits hem anat presenciand els assalts alternats al poder, amb diferents denominacions, però sempre en visites a la menjadora. De Don Alfons XII se conta que deia a la Reina, per quant ell hagués passat a millor vida, que en el torn dels partits al poder, se fes l'alternativa de manera que'ls conservadors s'hi estassen dos anys, i els liberals tres, perquè aqueixos tenen més gana. *Se non e vero e ben trovato*.

Ara eis liberals frissaven, i veient que'n Sanchez Guerra, per mor de sostenir la seva quefatura, procurava anar allargant amb injeccions de petites crisis la seva vida ministerial; s'han servit de la *jugueta* parlamentaria, com d'un *saca-tapos*, per ferlo caure allà mateix, en el hemicycle del Congrés. ¿Qui li havia de dir a n'en Cambó que hauria d'esser el *puntillero* de la situació conservadora que feia'l joc dels liberals?

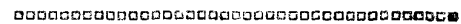
Per governar en liberal, ja hi som noitros, han dit n'Alhucemas i en Romanones, formant un ministeri que'n diuen de concentració lli-

beral, entrant-hi per la porta de la Presidencia del Congrés, aquell de la República coronada, En Melquades Alvares, que ara desde'l sitial parlamentari podrà ser un excelent toca-campanes.

Ara reposarán algún temps de la obsessió del debat estèril de les responsabilitats que no ha servit de res més que per mostrar al món la nostra constitucional miseria i la decadenci del sistema parlamentari, *la jugueta de la democracia*, com ha dit molt be l'onorable Mussolini.

¿Es possible a Espanya un Mussolini? La contestació no és difícil trobarla, i bastará recordar la frase aquella tan sabuda i repetida d'en Silvela, que la Espanya és una nació *sin pulso*. I desde en Silvela encara està més deprimit el pols de Espanya. Si no tenim un Mussolini en canvi tenim molts de mussols.

I. C.

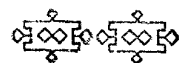

Contra les rates

Per recomanació del Ministeri de Agricultura, en els dies compresos entre el 5 i el 12 del passat Novembre, s'ha realitzat a Inglaterra, una enérgica campanya contra les rates. S'ha elegida aquesta época, per la causa de que en aquests temps, se refugiën dins els seus amagatais, estant per lo tant més o manco replegadas.

Se aconsellaren diferents procediments de destrucció, entre ells l'ús de pols de «seba marina» i «carbonat de bori», que se mesclen en grexos, per fer bolletes com avelanas, les quals son distribuïdes en eis llocs frequentats per les rates.

Tenguent en conte els grans perjudicis que ocasionen aquests animals a l'agricultura i estant provat que son eis qui propaguen malalties tan terribles com la peste, i la del bestia, dita giosopeda, seria convenient tenguessin imitadors, els inglesos, en una práctica de tanta conveniencia.

Nota política

Ja ho val amb el Sr. Lacierva! Els fums li han pujat al cap i l'homo ha surtit de pollaguera. Feia temps, que pensavem d'ell que no era una valor positiva dins la política espanyola i al dir-ho per les tertulies se nos tractava de apassionats.

El temps, però, aquest oracle que aclareix tantes de coses, ha demostrat ben clarament, que no anavem gaire equivocats al afirmar, que era un homo funest, un homo que de seguir actuant dins la política havia de promoure continuats conflictes, conflictes que, de no resoldrer-se confonien el seu capritxo, s'havien de convertir en cadena interminable que posaria en perill (com ha socceit) fins a la mateixa monarquia.

Els qui pas a pas, han seguit els esdeveniments que dins la passada quinzena s'han desenrolat a Madrid, n'haurán tret la mateixa impressió.

Fins en Maura, el nostre D. Antoni, fill de la rassa qui ha de salvar l'Espanya, i an a qui en tots els moments de perill s'ha acudit per que salvés la situació, ha hagut de rebre els incorrectes esquitxos dels revolcaments agònics del Sr. La Cierva.

Es que aquest senyor deu creure que el seu cap, es l'únic capaç de fer anar el carro de l'Espanya? Segons non ha d'anar, crec que sí; però que está ben equivocacat, ho demostren la ja cèlebre carta del Sr. Maura, la equanimidad del qual nigú posa en dubte, i les demostracions conseqüents dels demés ministres que formaren part d'aquell ministeri, en el qual participava aquest senyor que te la fama d'esser *cacic* de Murcia.

No ho dupli el Sr. La Cierva, homos nous se necessiten i no homos que fassin de la política una heretat, per treure tot el suc possible del desgavell que tants d'anys fa nos domina.

I pensar que encara no sirá aquesta vegada, que amb el canvi de govern surtirem de l'avenç! Son els mateixos, no pensen més que amb *el grifo* i *el vaso* i amb satisfer ses ambicions. Governar, per ells, son

romansos. Menjar a l'esquena del pais, es el seu únic ideal...

LL. G.

De Capdepera

Sa festa de la Puríssima va resultat solemnissima així com nòltros pensavem; tots els adornos de l'altá major capella de la Puríssima i columnes, resultaren molt hermosos i artístics: ses fies de la Puríssima enguany están d'enhonorabona. S'assistencia diària es estada numerosa.

—Dissapte demali va arribá an es port de Calarratjada el xabec Cor de Jesus carregat de paumes.

—D. Francesc Fuster Pre. ensenya an els alumnes del seu col·legi del Sagrat Cor de Jesús l'Adoració dels Reis Magos per representar-los en el Teatre Principal d'Artá. Porem assegurar que p'els molts d'ausais qu'han tengut i per la bona direcció de dit senyor i de lo elegant dels vestits será un éxit complet.

—Els nostros congregants també preparen per les festes de Nadal una funció en que's presentarà *El Avaro* i el xistosissim sainet *Un pleito ganado*.

—El temps s'ha refrescat bastant; dissapt i diumenge tenguem algunes brusques i vent molt fort i fret; el dimars va comensá a estirar-se i heí va haver una gran geiada.

El sembrar ja está bastant adelantat, els vilans son bastants els que ja han acabat i els pajesos molts acabarán per a Nadal.

Les matances van en raire, els qui no han comprat pores qu'estigan alerta que ja s'acaben; els preus continúen aits, se paguen a 19, 20 i 21 pts. segons sa classe.

—Si continúen aquestes brusques i els empleas municipals van escampant esquerdas no mos cap dutta qu'els camins i carrers d'aquest poble serán ben transitables; sabem que l'Ajuntament encare te disponibles una partida de mils metros de pedra picada i els propietaris obeint an els manaments de la Alcaldía fan ses corresponents accions.

D'aquesta manera el poble quedará bastant urbanisat i tindrà una millora molt útil per tothom.

—Aquesta setmana heí hagut una partida de matrimonis: S'ha casat en Juen Moyá Ferrer (a) Tassá amb na Magdalena Flaquer (a) Comellas, en Nicolau Flaquer (a) Torreta amb na María Nadal (a) Nadal, en Toni Moll (a) Catayol amb na María Flaquer (a) Benita i en Francesc Miró (a) S'Argente de Manacor amb n'Antonia Amorrós (a) Polla: a tots les desitjam sort an aquest nou estat.

Corresponsal

RELLIGIOSES

La Santa Missió a La Colonia

Com ja varem dir en el número de rrer, els P. P. Missioners, acabada la Missió a la nostra vila estaren el dissapte i el diumenge a la Colonia de St. Pere on feren alguns sermons als nins i an el poble que encara que feun dels dies mes dolents del any tothom acudí a escoltar sa paraula de Deu i a prende part en tots els actes.

Se feu també la processó de les banderetes a la que hi'anaren tots els nins del llogaret i molta gent gran.

Preparats per les Germanes de la Caritat feren la Primera Comunió de nou infants, amb tot lo qu'el resultat una festa molt solemne.

En el Convent dels P. P. Franciscans se feu la festa de la Puríssima Concepció. Al Ofici que fou molt concorregut i lluit hi predicá el Rt. P. Jaume Rosselló T.O.R.

Per a Nadal se celebrarán en la mateixa Iglesia les Coranta Hores que anualment se celebren en honor de Naixement del Nin Jesús. Predicarà el Rt. P. Fr. Miquel Quetglas.

De son Servera

Havem tingut l'honor de saludar al nostre amic D. Julián Santandreu ecentvingut de Barcelona en quina ciutat está estudiant la carrera de Medge. Al donar-li la benvinguda desitjam se senti a gust la temporada que passi en nostra companyia.

—La festa qu'en honor de l'Inmaculada Concepció celebrarem día vuit del

present fouc solemníssima. Tant a la Comunió General del matí com a l'Ofici hi hagué molta gent; a la Comunió del matí, sobre tot, passava la mida. Durant la repartició del Pa dels Angels el Chor «Filles de Maria» cantá ajustadament alguns cants alussius al acte.

A la processó del capvespre, acabat el darrer sermó de la Novena, hi prengueren part totes les Associacions relligioses establertes a la Parroquia.

Ens plau felicitar al Sr. Rector i obrers de la Puríssima; i en particular a la Associació «Filles de Maria» p'el seu comportament i assistenci a tots els actes de dita festa. I no volem acabar la crónica sense donar l'enhorabona a les components del «Chor» puis havent-s'hi agregat noves cantadores, está avui a una altura envejable. Cada vespre de novena va ésser una delícia s'ecoltar-ló. Cantaren beníssim. Suavidad, refinació, ajustament, armonia, de tot están previstes. Les reiteram la enhorabona i d'una manera especial a son Director Sr. Lliteras.

Corresponsal.

ELS REIS

Enguany, segons notícies, sa festa dels Reis ha d'ésser d'aquelles de pinyol vermey!

El dissapte a les 6:30 se reuniran a l'Estació els Reis, soldats, patrulen i gent del poble que enb fusters i faves enceses se passetjarán p'els principals carrers de la població i acompanyarán an els Reis fins a la Parroquia per oír completes.

En acabat aniran a les escoles a deixar-hi confits i altres presents per repartir entre l'atlotea del poble.

L'endemá, segons tenim entès, se farà la Representació des Reis Magos amb tota solemnidat...

■ Amb una paraula, si se fa així com mos han explicat, podem assegurar que será lluit i de veure.

Ja'n parlarem!

Festa de la Caixa Rural

Pel dia 7 de Gener está acordada la celebració de la festa que sol celebrar se cada any an aquell mes.

Els dies 5, 6 i 7 tindrà lloc el Tri-duo en el Convent, de St. Antoni de Padua el qual será predicat pel Rt. Sr. Rector de Sta. Eulari de Palma i ex-Rector d'Artá D. Gabriel Muntaner.

Dia 7 el dematí hi haurá Comunió general en la mateixa iglesia, a les 10 Ofici Major predicant el mateix orador. El decapvespre en el Teatre Principal se celebrará la consabuda tarda literaria en la qual se donará conta del Balans i moviment de comptes d'aquest any i pronunciarán discursos el mateix Rt. D. Gabriel Muntaner i el Rt. P. Pere J. Cerdá. T. O. R.

Tal volta s'aprofitará la venguda de la famosa massa choral «Capella de Manacor» perque els socis puguin sentir algunes pessas de son repertori, lo qual sería una gran delectació per molts que mai han pogut sentir un Osfeó semblant. Aixó no se sap encara en definitiva, però hi ha probabilitat. Voldriem se confirmás tal noticia, de que parlarem en el n.º pròxim.

Crónica

METEOROLOGIA. — ¡Com ha canviat el temps! Dissapte i diumenge foren dos dies molestos per la gran ventada que feu acompanyada de brusques freqüents. El diñnos el temps canviá. Fou molt íret el dia, a consecuencia de la copiosa nevada que caigué sobre la cordillera del Nord, però desde aquell dia fa un temps espléndit, dies clars, lluminosos, plácids. Bon sol i cel blau.

ESTAT SANITARI. — No hi ha novedats de cap classe. Ni morts ni malalties de gravetat uns quants costipats i fora.

VISITA. — Hem tengut el gust de poder saludar als Rts. D. Juan Parera, Vicari de Sa Pobla i el Rt. D. Juan Aguió, el Sr. Serra de Gayeta i el jutge municipal Sr. Torres, tots de Sa Pobla que han vengut a fer una volta per la Comarca de Llevant. Han visitat St. Salvador i a l'Esglesia Parroquial,

fent grans elogis dels panorames que desde elles se dominen. Desde aquí s'han dirigits a Capdepera amb automovil per retornar altre volta a Sa Pobla.

COTXO DELS MORTS. — Aquesta setmana un comissió del Ajuntament de la nostra vila es anada a Palma a rebre el cotxo dels morts que, com saben els nostros lectors, fa molt de temps que se comaná. Está acabat i dilluns el durán. Provisionalment se tindrà en el cementeri, mentres tant s'acaba la cotxeria que aposta s'está fent. S'ha encomanada també la roba per fer-li els ornaments necessaris per les diferents classes d'enterro. Segons notícies les Monjes de la Caridad son les encarregades de dirigir aquesta feina. La pròxima setmana se ferán les condicions pel transport dels morts i proxíment s'anunciará la subasta de la conducció.

TRASLAT DE LOCAL. — S'ha donada ordre a la Mestra Nacional del carrer de la Puresa perque durant les vacances de Nadal trasladi son mobiliari al local de la Sala qu'abans servia per escola de nins. Igualment passarà ella a la casa que per habitació se li ha senyalada i després se procedirà a tirar en terra l'actual costura amb lo qual s'aixamplarà considerablement la nova plaça d'abastiments que s'está construint.

Registre

MES DE DEZEMBRE

Naixements

Dia 2.— Margalida Bonet Frau, fia de Pere i de Sebastiana.

Dia 2.— Xeralf Guard Pomar, de Antoni i de Maria.

Dia 4.— Andreu Ferrer Sureda, de D. Andreu i D.ª Magdalena.

Dia 7.— Antoni Bisbal Espinosa, de Antoni i Antonia.

Morts.

Dia 1.— Juana M.ª Alzina Aulet de 92 anys, viuda.

Dia 5.— Catalina Genovard Esteva, de 52 anys, casada.

SECCIO AMENA I HUMORÍSTICA

De quand jo anava a escola

Les parets històriques de l'escola del meu poble conserven encare el color de rovey de quan jo era atlot i encare hi ha arreconada una taula coixa que en aquell temps nostros mos cuidavem de fer mes coixa de cada dia.

Allà mos hi soliem passar les hores contant fins al número vint, si no perdiem es conte a mitjan lloc, que era lo més corrent.

De vegades es mestre n'enviava qualqu'un de gran a fermos callar pero aquest problema era ben difícil de resoldre, i si callavem un poc amb sos números ben aviat l'empreniem amb les *partes del cuerpo*, i el preguntat amb certa cautarella comensava:

—Las partes del cuerpo son...son..

—Si, ja pots soná ja! L'otro!

I responia el del costat:

—Las partes del cuerpo son: cabeza, tronco..,

—Tu si qu'ets un bon tronc...(Riaya general) Callau! Sembla mentida que sigueu tant ruquets. Les partes del cuerpo son tres: clotell, esquena i talons.

I com que venia una esclafida general que feya acudir al mestre, se les enfilava cap amunt a dirli que no mos poria fer callar

N'hi havia uns, el «Coro dels Aplicats» que iniciaven la cantarella dels números mentres dos o tres duyen el compás amb un garrot demunt sa taula coixa.

I allà en mig, d'una boira de pols jugavem a bolles i a cunióus i mos menjavem el berenar i els lladrons que duyen dins ses butxaques i jugavem a cavall fort o joc de les morrades perque quan la polsaguera pujava a la classe, el mestre treya el cap per la porta cridant i amenaçant sense veure res a causa de la pols i d'esser cert de vista.

Llavó quan aumentavem de categoria anavem passant a la sala dels grans i desde les hores ja teniem dret a tupar tots els atlots de s'escola petita...

I are, en recordar aquelles escenes es, quand en l'imaginació s'acaramu-

llen plaentament aquells doisos recorts de l'infantesa, del temps millor de la nostra vida..

Hi ha hores que crec veure encara al mestre amb aquella regla antipática a devail xella i que, quand no sabiem sa lliadó, feya el seu exercissi tot parlant el senyor mestre en castellá. Alló era divertit. A judici de cada u estava el creurerse que sabia sa lliadó; ell ja no la preguntava mes que an els qui deyen que la sabien: els qui no l'havien poguda aprende de cor anaven allá amb sa ma extesa i rebien per torn rigaros les tres palmetades de reglament. Llavó era de veure. Un se mos segava sa ma, s'altre se retorcia qu'era un gust i la s'aticava dins sa faldriguera per encalentirla-se, i altres deixaven caure unes llágrimas com a ciurons, pero silencioses..

Un dia un dels mes entramaliats va va fer corre que, untantse ses mans amb ai oli, en pegarli sa paumada se rompia sa regla. I ja vengué ben preparat.

Hi havia gran expectació per veure sa cara que posaria es mestre quand se li fes bocins sa regla, pero aquest abans d'hora ja va comensá a sentir oló d'ai oli, els demés se posaren a riure i se va descubri la tramoya. I el pobre ho va pagá car, perque senza haver conseguit el seu intent en va sorti ben calent d'aquella ma, i de s'altre, i d'un lloc que també era seu pero que no crec que'l dugués untat d'ai oli...

Quins dies aquells, quins dies! No han passat poc depressa! I pensar que no han de tornar mes!

DITES I FEFES

- Aquesta pesseta es falsa. ¿I perque es falsa?
- Perque fa mal sò.
- Se pensa qu'és un violí?

- Toni, deixem dos duros.
- No puc, no dac mes que dues pessetes...

— Bueno, venga's i m'en deura's vuit!

* *

— Vostè no va mai an els enterraments?

— Mail Perque no xerrin, aniré an el meu, i gracias!

* *

— Dispensi ahon víu el fotografa?

— Prengui per amunt, quan sigui a l'últim replá, trobará que s'ha acabat s'escala, i ja será al terrat. No se pot equivocava mail!

* *

El pare:— Ets un lleig, ho sents? Ets un lleig!

El nin:— Idò, tothom díu que me asembla a Vostè!

ENDEVINAYES

1.ª— De día está plena de carn i de nit bada sa boca al aire.

2.ª— Dotze freres a un convent
Dotze nesples per tots tenen
Cadaqual s'en menja una
I encare queden onze nesples.

3.ª— Ne tens, no'n vols i en cerques.

4.ª— No te arrel, branques ni soca
i ple de fulles está
i el qui l'endevinará!
de memoria no'n té poca.

Fuga de vocals
Qu.tr. . qu.tr. f.n v. t
. v.t . qu.tr. f.n d.tz.
. s.t . s.t f.n c.t.rz.
. n.. . n.. f.n d.v.t

Les solucions al n.º qui ve:

TIPOGRAFIA CATOLICA

— DE —

A. FERRER GINART

En aquesta impremta podem encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES EN GROS

Podem servir a qualsevol heu demani els articles signients:

Paquets de 100 fulls de paper de cartes petit i gros, desde 1'50 pts. el paquet segons la classe.

Capses de sobres petits i grossos també desde 1'50 pts. el cent.

Botelles de tinta "Zama", desde 1'75 pts. segons la cabuda.

Botelles de tinta "Palikao", desde 0'85 pts. una, també segons cabuda.

Lápis desde 0'45 pts. dotzena.

Plaguets d'hule per dur en butxaca desde 0'15 pts. en amunt. En tenim de tota classe.

Manegs de ploma desde 0'40 pts. la dotzena. Classe alemana de id. a 6 pts. el cent i gruixats fins desde 1'50 pts. dua.

Plaguets grossos d'escriure en les escoles, paper extra a 12 pts. el cent.

Plaguets petites per id. a 7 pts. el cent.

DEMANAU QUALSEVOL CLASSE DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES ESCOLARS I D'ESCRIPTORI.

VENTES AL DETALL

Podem oferir a la nostra clientela:

Diccionari enciclopèdic Calleja a 15 pts.

id. id. Pal·las a 12 pts.

Conferencias del P. Vantricht 0'40 pts. una.

Novelas del Anacrolaco 2'00 pts. exemplar.

Los Galeotes 2'50 pts. exemplar.

Pequeñeces P, Coloma ed. lujo 6'00 pts. exemplar.

Almanac de les lletres 2'00 pts. exemplar.

Diez años crítica teatral 2 pts. exemplar.

Novelistas buenos y malos por el P. Ladrón de Guevara 3'50 pts. exemplar.

Mallorca Itineraria amb mapa de Mallorca 5 pts. exemplar.

Conferencias del P. Vantricht 0'40 pts. una.

Lectura popular, Cuaderns de literats mallorquins 0'30 pts. un.

El modo de hacer fortuna 2'50 pts. una.

Piezas teatrales Galería Salesiana en un acto 0'50 pts. una.

Id. en dos o tres 0'75 pts. una.

Id. en quatre o més 1 pta. una.

Nobleza y Patriotismo, Zarzuela per nins, Música Casa Salesiana 6 pts. una.

En una escuela Rural per ninos 4'50 pts. una.

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES San José

DE

Yda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

na posada una nova Agencia entre Artá i Palma.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerol 43.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para podense embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo.

Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA

a **GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI**

Ensaïmades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panet, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carrós y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME 11 n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES.